

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 9122
Tarih : 09.10.2020

34888

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Ziya SELÇUK** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ömer ÖCALAN
Şanlıurfa Milletvekili

Milli Eğitim Bakanlığı 2020 Yılı Eğitim Denetim Raporuna göre Şanlıurfa'da ilkokul, ortaokul ve lisede olması gereken 44 bin 761'i kız çocuğu olmak üzere 86 bin 121 öğrencinin, "Maddi yetersizlik, evlilik, kız çocuklarını okutmama, mevsimlik işçi..." gibi nedenlerle okulu terk ettiği tespit edilirken kayıtlı 1 milyon öğrencinin okula gitmediği düşünülüyor. Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü de dahil, 13 ilçe ve 2 bin 288 okul denetlendi. 587 bin 355 öğrenciyi kapsayan 2018, 2019 ve 2020 verileri karşılaştırmalı incelendi. İnceleme sonucunda; "Okul terk nedenlerinin başta gelen sebeplerinin Suriyelilerin ayrılması, mevsimlik işçiler, göçebe yaşayanların çocuklarının eğitim dışına çıkması, ortaöğretim çağında erken evlenmelerden kaynaklandığı anlaşıldı. Şanlıurfa'da zorunlu eğitimde olması gereken 27 bin 750 ilkokul, 27 bin 123 ortaokul ve 31 bin 248 ortaöğretim öğrencisi okul dışında kaldı. E-okul sistemine hiç kaydı yapılmayan çocuklar olduğu saptandı". Okul terkini önlemek için kurullar oluşturularak çözüm üretilmeye çalışılmış olsa dahi zorunlu eğitim çağında okula devam etmeyen/terk eden öğrenci sayısı artışı önlenemediği gibi okula devam etmeyen/terk eden öğrenci sayısı sürekli artmaktadır.

Yine söz konusu rapora göre; Rojava'ya yapılan operasyonların Şanlıurfa'daki eğitimi olumsuz etkilediği, bu nedenle "Birecik'te operasyon döneminde okula gidemeyen bazı çocukların, bu nedenle okulu terk ettiği saptanmıştır."

Evlilik/çalışma gibi nedenlerle 2018'de 2 bin 43 öğrenci, 2019'da 2 bin 79 öğrenci, 2020'de bin 796 öğrenci olmak üzere ilde toplam 5 bin 918 öğrenci kaçış yolu olarak açık liseyi tercih ederken bazı ilçelerde üniversite kazanma oranı yüzde 4,5'i, LGS'ye giren öğrencilerin ise yüzde 3'ünün sınavı kazanabildiği tespit edilmiştir. Aynı paralelde MEB'in açtığı destekleme ve yetiştirme kurslarına talebinde ciddi orandan azaldığı, 2020'de ortaokul öğrencilerinin yüzde 23,5'i liselilerin yüzde 16,3'ü kurslara katılırken, kurslara katılım son 3 yılda ortalama yüzde 43'ten yüzde 21'e gerilediği tespit edilmiştir.

Şanlıurfa özelinde raporda göze çarpan temel husus;

- Şanlıurfa'da bin 46 öğretmen açığı var.
- LGS başarısı yüzde 4,5'lere indi.
- YKS'yi 3 yıl önce 100 öğrenciden 24,6'sı kazanırken bu oran son 3 yılda yüzde 11'lere düştü.
- 2019'daki 17 milyon TL'lik ödenek, 10 milyon TL'ye indi. Söz konusu ödeneğin dönem bitmeden bittiği anlaşılmaktadır.

İlçe bazında temel birkaç hususa bakıldığında;

- Birecik'te Suriyeli öğrencilerin evlenerek okulu bırakması ile ilgili ciddi bir sorun olduğu anlaşılmaktadır. Birecik'te aileler zaten kızlarını okula göndermek istememekte ve erken yaşta evlendirmektedirler. Birecik'te, son 3 yılda 5 bin 788 öğrenci okulu bıraktığı saptanmıştır.
- Haliliye'de, Suriye, Irak ve Afganlılar 3 yıl önce yüzde 68 olan anaokulu okullaşmasını yüzde 29,5'a düşü.
- Siverek'te LGS'ye giren öğrencilerin yüzde 97'si sınavı kazanamıyor.
- Harran'da 100 öğrenciden 58,4'ü liseye gitmediği, ortaöğretim okullaşma yüzde 41,6'da kalırken 2020 yılında 769 öğrenciden, 3'ü LGS'yi kazanabildi.
- Viranşehir'de lisede kayıtlı 100 öğrenciden 34'ü hiç okula gitmezken, 3 yıl içinde 14 bin 412 öğrenci okulu tamamen bıraktı. 2020'de 2 bin 632'si kız 5 bin 979 öğrenci okulu terk etti. 100 öğrenciden 89,6'sı LGS'yi, 88'i YKS'yi kazanamadı.

Rapordan anlaşıldığı kadarıyla Şanlıurfa'da eğitim ile ilgili olarak devamsızlık ve okul terki riski altındaki öğrencilere ilişkin yeterli önlemin alınmaması sonuçların bu yönde olmasında önemli bir etken olarak görülmektedir. Okul öncesi, ilkokul ve ortaöğretimde devamı sağlanamayan öğrencilerle ilgili gerekenlerin yapılmadığı, ilkokul, ortaokul ve lisede 2018 ve 2019'da binlerce öğrenci sınıf tekrarına kalmasına rağmen Covid-19 nedeniyle, 2020'de 'başarısızlık' nedeniyle sınıf tekrarına kalan tüm öğrenciler sınıflarını otomatik geçmesi söz konusu sonuçları doğuran bir başka önemli etken olarak görülmektedir. Özel öğretim kurumları ile ilgili olarak Şanlıurfa'daki 111 özel öğretim kurumundan 2019'da 19'un battığı, 12'sinin devredildiği ve 3'ünün de nakledildiği anlaşılrken 2020'de açılan 21 özel okuldan 14'ü kapandığı, 17'sinin satıldı ve 7'si nakledildi yani başka okulla birleştirildiği raporlaştırılmıştır.

Bu anlamda Milli Eğitim Bakanlığı, özelde Şanlıurfa genelinde ise bütün iller ile ilgili rapora yansımış olan sorunlar için acil eylem planı hazırlayarak ivedilikle söz konusu sorunları çözmek için adım atmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1- Bakanlığınızca 2020 Yılı Eğitim Denetim Raporuna göre tespit edilen Şanlıurfa ilindeki eğitim sorunlarının çözümü ile ilgili herhangi bir planlama yapılmış mıdır? Hazırlanmış ise söz konusu plan ve program nasıl bir çözüm içermektedir?
- 2- Öğrencilerin okulu terk etmeleri ile ilgili olarak temel nedenlerden; Suriyeli mülteci öğrencilerin, mevsimlik işçiler, göçebe yaşayanların çocuklarının eğitim dışına çıkması, ortaöğretim çağında erken evlenmeleri ile ilgili kısa, orta ve uzun vadedeli bir programınız var mı?
- 3- Raporda tespit edilen öğrencilerin okulu terk etmelerindeki temel etkenlerin sosyolojik ve psikolojik nedenlerin tespit edilmesi ile ilgili bir çalışma yapılmış mıdır?
- 4- Özellikle Mevsimlik Tarım İşçisi olarak çalışmak zorunda olan veya Mevsimlik Tarım İşçisi olan ailesi ile birlikte olan öğrencilerin eğitim sorunu ile ilgili olarak kalıcı bir çözüm içeren bir planlamanız var mı?
- 5- Şanlıurfa'da, LGS başarısının yüzde 4,5'lere düşmesi, YKS'yi 3 yıl önce 100 öğrenciden 24,6'sı kazanırken bu oran son 3 yılda yüzde 11'lere düşmesi ile Şanlıurfa'da bin 46 öğretmen açığının olması ile doğrudan veya dolaylı bir ilişkisi var mıdır?